

STROF-modellen - et pædagogisk redskab

Beskrevet i dette notat som arbejdsredskab for børnehavemedarbejderne.¹

S = Struktur

T = Tid – Tale – Tegne og Tillid

R = Ritualer

O = Organiserede lege og aktiviteter

F = Forældresamarbejde og støtte

I arbejdet med asylansøgerbørn er det vigtigt at tage hensyn til de specielle behov asylansøgerbørn har, og i bestræbelserne på, at de får mulighed for at udtrykke sig, forståelse og mestring i eget liv, gøre sig alvorlige overvejelser omkring den pædagogiske arbejdsmetode, der anvendes i Børn og Ungetilbuddene. Børns livserfaring er i sagens natur kort. Mange børn har ingen eller kun ganske få erfaringer med at bearbejde traumatiserende oplevelser. Vi har gennem screeningen af børnene opnået en viden om, at ca. 50 % af de børn, der kommer til landet, sammen med deres familie, er belastede af deres erfaringer.

For at barnet opnår mulighed for udvikling i trygge og forudsigelige rammer, stiller børnehavens pædagogiske metoder krav til struktur – tid, herunder tale og tillid, til ritualer til organiserede lege, herunder rollelege, og disse betydning for barnets identitetsdannelse, samt til indragelsen af forældrene både som barnets vigtigste voksne og som støtte til, at forældrene kan vedblive at varetage forældreansvaret, i den sårbare situation som det er for en familie, at søge asyl i et fremmed land.

Den pædagogiske ramme har Gustaffson, (et. al., 1987) beskrevet i bøgerne "Barn i Krig" , röster og fakta og i "Barnapappa" oversat til Dansk som "En gang far – altid far" . Det er her at Gustaffson beskriver - først STOP modellen som en pædagogisk og undervisningsmetode for børn, der vokser op i krigszoner og efterfølgende, hvad det er der er med til at fremme barnets sundhed og trivsel, hvor R'et i modellen tilføjes, som det der kendetegner familien kulturelle baggrund og de ritualer, der knytter sig til denne. Herefter betegnes modellen som S-T-R-O-P. Vi har skiftet P'et ud med et F – fordi forældre staves med F på dansk og P'et står for det engelske ord Parenthood.

¹ Overføres til vuggestue og klubtilbud under hensyntagen til barnets og den unges alder

Bilag 1

Indholdet i STROF sigter på at give børnene mulighed for gennem strukturerede skole-, lege- og fritidstilbud at opleve genkendelighed, pålidelighed og forudsigelighed. Gennem samvær og samtale med pædagoger og forældre, samt andre ansvarlige voksne, får børnene mulighed for at gennemleve normale "sorg" forløb over de tab, de har lidt, at dele deres bekymringer og fantasier med nogen og, at skabe en nødvendig sammenhæng i det, de har oplevet.

STRUKTUR - i hverdagen er med til at skabe tryghed, sikkerhed og forudsigelighed for børnene!

En forudsigelig hverdag er med til at opbygge børnenes tillid til voksne. Børnene ved altid, hvad der skal ske hvornår. Dette stiller krav til det pædagogiske personale om at undgå uklare regler eller begrænse antallet af spontane forandringer; idet dette vil skabe stor risiko for forvirring, usikkerhed og i værste fald mistillid og utryghed hos børnene.

Derfor er det vigtigt, at barnet allerede efter få dage i børnehaven, ved hvad der forventes af det og hvordan det har mulighed for at agere. Én af grundpillerne i en struktureret hverdag er tydelige og klare regler, som de voksne fastholder under hensyntagen til den pågående situation. Modtagelsen af barnet er særligt vigtigt. I denne bør indgå både S, R, O fra STROF. Som eksempel på (S), kan siges, at det er vigtigt at der er en voksen, der modtager barnet og dets familie. (Garderobe vagt) Herefter bør modtagelsen foregå med samme ritual dagligt. I Modtageregi er valgt, at barnet skal vaske hænder, inden børnehavedagen starter for alvor (R). Herefter skal barnet tilbydes en fastlagt aktiviteter. (O) Der må ikke være frit valg, af beskæftigelse i den første ½ time, så længe barnet er nyt. Det er barnets adfærd, der er givet pædagogerne, en ide om hvilken aktiviteter det skal være med til. (Perler = barnet har behov for en stillesiddende aktivitet – Musik = barnet har behov for deltagelse – Leg = barnet har behov for at indgå i relation til andre – og lignende.) –

Herefter kan barnet frit vælge en leg, eller et legefællesskab¹. Pædagogerne skal være opmærksomme på, om barnet har de værktøjer, der skal til for at det kan opbygge relationer til andre børn. Hvis det er svært for barnet, enten

Bilag 1

p.g.a. sprogbarriere eller fordi barnet ikke har leget sammen med andre børn før, så er det en pædagogisk opgave for medarbejderne, at sørge for at barnet kommer ind i en legegruppe. I særdeleshed har børn i børnehavealderen brug for at være med i rollelege, da det er igennem disse, at børn oplever sig som en del af en social sammenhæng og finder ud af hvem de selv er igennem spejling med andre børn, jævnaldrende såvel som ældre.

Ved at fastlægge starten på børnehavedagen, minimeres det indre kaos, som vi ved at langt de fleste børn i asylfasen befinder sig i. Den klare ramme for, hvad der skal ske reducerer kaos og genskaber orden. Det er nødvendigt for barnets normaludvikling, at kaos minimeres, når det er i en sammenhæng, hvor dets udvikling er i fokus

Derfor er det også vigtigt, at være opmærksom på børnehavens fysiske fremtoning. Rummene skal fremstå overskuelige, og med tydelige anvisninger på, hvad der skal leges eller organiseres hvor. Det er vigtigt, at når et barn eller en gruppe børn er færdige med en leg, at der ryddes op lige efter afslutningen. Dels for at markere, at nu er legen slut, dels for at undgå det visuelle og ydre kaos, som et rodet lokale kan skabe. Det er de voksne, der rydder op, hvis barnet ikke kan formås til at deltage.

TID - TALE – Tegne og Tillid betyder tid til at lytte, tid til fordybelse – mulighed for at skabe den nære relation til den voksne.

Såfremt et barn begynder at fortælle om sine oplevelser i hjemlandet og under flugten, er det en tillidserklæring til den voksne. Derfor er det vigtigt, at den voksne i denne situation ikke svigter barnet ved fx. at gå til pause, være uopmærksom eller bagatellisere det barnet fortæller.

Det kan være af afgørende betydning for et barn, at det har mulighed for at udtrykke sig, både i sprog – leg og aktivitet. Et maleværksted har vist sig at være særdeles velegnet til at opnå den nære relation og dermed tillid fra barnet til, at åbne op overfor den voksne og fortælle uden ord om barnets oplevelser. Det er vigtigt at den voksne, er opmærksom på, hvor "samtalet" bærer hen, så pædagogen ikke sætter sig på "behandlingsbænken" (det er psykologens fagområde), men samtidigt indgår som en opmærksom voksen, der gerne vil være med til at bearbejder barnets opfattelser og i særdeleshed, give udtryk for, at barnet er uskyldigt i de hændelser det og dets familie har været ude for.

Bilag 1

RITUALER - repræsenterer forudsigelighed, højtidelighed, kultur og noget glædeligt at se frem til.

Ritualer er bidragende til , at opbygge sociale fællesskaber, tilhørsforhold og identitet. I den pædagogisk sammenhæng giver det børnene forudsigelighed med faste daglige ritualer, og dermed tryghed og genkendelighed.

Det kan være fastlagte rammer for:

Forældremøder

Fødselsdage

Kulturbårne fester som jul – påske – Halloween – Valentines Day – Idfest – åbent hus og lignende.

Det er også indholdet i dagligdagens struktur, der hører ind under ritualerne. Afvikling af samling, sangene der synges, om der spises under samling, om der bruges redskaber, hvordan der kaldes til samling og hvordan den afsluttes. Der er rimeligt frit valg på denne metode, blot den er genkendelig dag for dag.

Turer, kan tilrettelægges dagen før og med et visuelt udtryk give barnet forståelse for at i morgen skal det , det eller det. Ligeledes kan faste aktiviteter så som bage og male henvende sig direkte til de børn, der skal deltage i aktiviteten næste dag med et visuelt udtryk, piktogram.

Dog skal der være opmærksomhed på , at samlingen skal være genkendelig, fra børnehave til børnehave. Der skal være elementer barnet genkender straks det begynder i en ny børnehave.

ORGANISERET LEG - er voksenstyret, regelstyret og normstyret!

Her oplever børnene en klar rollefordeling og en tydelig og nærværende voksen. Der opstilles faste regler, som skal overholdes for at legen kan fungere. Organiseret leg betyder f.eks., at man bør begrænse og evt. undgå aktiviteter som ukontrolleret spontan 'fri leg' og ukontrollerede aggressionskabende aktiviteter, da dette ofte skaber forvirring og kaos.

Organiserede inkluderende lege (joyful play), er et vigtigt redskab til at genskabe barnets tillid til sig selv og hvor det lærer at styre egne impulser, ved hjælp af legenes opbygning og den voksne, der sætter de tydelige rammer for legens afvikling. Skæld ud er bandlyst, man må kun tilrettevise med venlighed og beslutsomhed. Psykoedukationsforløb, der er tilrettelagt og styret af psykologer og pædagoger, skal være med til at genskabe struktur og

Bilag 1

identitet for barnet så det kan udvikle sig til (vel)fungerende voksne, der har kendskab til egen situation, men som også kan være herre i eget liv, trods svære erfaringer i barndomslivet.

FORÆLDRESAMARBEJDE - er en vigtig del af arbejdet med asylansøgerbørn!

Barnets trivsel afhænger i høj grad af forældrenes forældreevne og funktionsniveau. Forældrene skal støttes og vejledes i opdragelsen af børn med ændret (eller for forældrene), ganske ukendt adfærd. Udgangspunktet bør være fællesmenneskelige normer, samt det faktum at forældrene kender deres barn og dets behov bedst.

I takt med at kendskabet til barnet og familien udvikles, kan et positivt forældresamarbejde tage udgangspunkt i daglig formidling af barnets trivsel og adfærdsmønstre. Forældrene er som oftest meget interesseret i, hvordan deres barn trives. En mappe med billedmateriale fra dagens aktiviteter er et godt redskab til at give forældrene et indblik i arbejdet med børnene i børnehaven. Der bør holdes tolkede forældresamtaler mindst en gang hver 3. måned og forældremøder bør holdes jævnligt. Hvis et barn viser tegn på mistrivsel eller går i stå i sin udvikling, skal forældrene inddrages i beslutningsprocessen for det videre forløb.

Børn med særlige behov skal i samarbejde med forældrene identificeres og efterfølgende tages op i det psykosociale team. Forældre med et barn med særligt behov, skal støttes i forældreopgaven, hvis denne viser sig som et problem i familien.

ⁱ Under organiseret leg